

Szymon Marut
www.azjatyckiejezyki.pl

LAOTAŃSKI

od podstaw

Transkrypcja i wymowa

Tony. Język laotański jest językiem tonalnym. Co to oznacza dla Ciebie? Tyle, że sylaby mające takie same dźwięki a różne tony posiadają różne znaczenia, dlatego trzeba zwracać uwagę na poprawną wymowę.

Laotański jest używany w trzech głównych dialektach (północnym, środkowym i południowym) i są one wzajemnie zrozumiałe. Główne różnice dialektalne polegają na strukturze tonalnej, niektóre dialekty mają 5 tonów, a inne 7.

W oficjalnych źródłach podręcznikowych język laotański wyróżnia 6 tonów – trzy tony równe: wysoki, średni, niski; ton rosnący i dwa tony opadające. Taki podział stosuje się na północy i w obrębie stolicy Laosu.

ton	przykład	transkrypcja	opis
ton rosnący	ຂາ	<i>khǎa</i>	2-4 lub 2-1-4
ton wysoki	ຄາ	<i>kháa</i>	4
ton opadający średni	ຄ້າ	<i>khâa</i>	5-3
ton średni	ຄ່າ, ຂ່າ	<i>khaa</i>	3
ton niski	ກາ	<i>gàa</i>	1
ton opadający nisko	ຂ້າ	<i>khàa</i>	3-1

Zaimki osobowe

W języku laotańskim do podstawowych zaimków osobowych, które pojawiają się w tym e-booku, zaliczamy:

- ▶ ja ຂ້ອຍ /kɔj/
- ▶ ty ເຈົ້າ /dzao/

Oba mają charakter ogólny i są neutralne pod względem rodzaju.

Jednak w laotańskim występuje wiele innych słów, które odpowiadają „ja” i „ty”. Wszystko to zależy od hierarchii społecznej, wieku oraz relacji z drugą osobą i tak na przykład występują dodatkowo:

- ▶ ເຮົາ /hao/ - stosowany wśród znajomych w Twoim wieku lub jako grzeczne „ja” w rodzinie; często stosowany w znaczeniu „my”;
- ▶ ຂ້າພະເຈົ້າ /kaa pa dzao/ - „ja” używany w oficjalnych przemówieniach do publiczności — wywiad, dyskusja, wiadomości, prezentacje;
- ▶ ຂະນ້ອຍ /ka nɔɔj/ „ja” używany głównie wśród mnichów w Laosie, ale w czasach królewskich był używany częściej wśród młodszych ludzi w stosunku do starszych;
- ▶ ກູ /guu/ „ja” nieformalne, używane tylko do bardzo bliskich znajomych;
- ▶ ທ່ານ /taan/ stosowany jako „ty, pan, pani” w bardzo formalnych sytuacjach;
- ▶ ມິງ /myng/ lub ໂຕ /too/ ty, stosowany z osobami w bliskich relacjach.

I na tyle wystarczy. Tak naprawdę zaimki osobowe, zwłaszcza w mowie pojawiające się w roli podmiotu, są bardzo często pomijane, jeśli z kontekstu jasno wynika, o kogo chodzi. Często zamiast zaimków używa się imion, więc na początku znajomości zapytaj się o imię nowego znajomego.

Zawody i profesje

wyrażenie/słowo	transkrypcja	tłumaczenie
ເຈົ້າເຮັດວຽກຫຍັງ?	<i>dzao het ɬijak njang</i>	Czym się zajmujesz?
ຂ້ອຍເປັນ/ແມ່ນ ...	<i>kɔj pen/ mɛɛn ...</i>	Jestem ...
ເຮັດ	<i>het</i>	robić
ວຽກ	<i>ɬijak</i>	praca
ຄູ, ອາຈານ	<i>kuu, aa dzaan</i>	nauczyciel, profesor
(ທ່ານ)ໝໍ	<i>(taan) mɔɔ</i>	lekarz
ນັກຮຽນ	<i>nak hɨjan</i>	uczeń
ນັກສຶກສາ	<i>nak syk saa</i>	student
ນັກຂຽນ	<i>nak kijan</i>	pisarz
ນັກຮ້ອງ	<i>nak hɔɔng</i>	piosenkarz
ພໍ່ຄົວ	<i>pɔɔ kuɔa</i>	kucharz
ນັກວິສະວະກອນ	<i>nak ɬi sa ɬa kɔɔn</i>	inżynier
ພະຍາບານ	<i>pa njáa baan</i>	pielęgniarka
ນັກກິລາ	<i>nak gi laa</i>	sportowiec
ຕໍາຫຼວດ	<i>tam luɔat</i>	policjant
ແມ່ເຮືອນ, ແມ່ບ້ານ	<i>mɛɛ hyyan, mɛɛ baan</i>	gospodyni domowa

Języki laotański, tajski i isaan

porównanie

Isaan, dosłownie północno-wschodni region Tajlandii.

- tajskie: อีสาน /i-sǎan/
- laotańskie: ອີ ສານ /ii sǎan/
- nazwa pochodzi z języka pali *īsāna* lub z sanskrytu ईशान्य /īśānya/

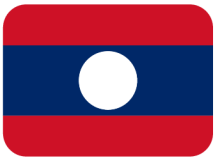
Pojedyncze słowa i zwroty

Polski	Laotański	Isaan	Tajski
tak	ແມ່ນ(ແລ້ວ) /mɛ̃ɛn lɛ̃ɛw/	ແມ່ນ /mɛ̃ɛn/	ใช่ /châi/
nie	ບໍ່(ແມ່ນ) /bɔ̃w/	ບໍ່ແມ່ນ /bɔ̃w mɛ̃ɛn/	ไม่ /mâi/
leniwy	ຂ້າງ /kʰi kʰān/	ขี้คร้าน /kii krāan/	ขี้เกียจ /kii kiat/
robić	ເຮັດ /hēt/	ເຮັດ /hét/	ทำ /tam/
papaja	ໝາກຫຸ່ງ /màak hūng/	บักหุง /bàk hūng/	มะละกอ /má lá kw/
ciepło	ຮ້ອນ /hɔ̃n/	ฮ้อน /hɔ̃n/	ร้อน /rɔ̃n/
dom	ເຮືອນ /hí:n/	เฮือน /hɛan/	บ้าน /bâan/

Zadania

1.

Podpisz flagi nazwami państw.

ອິນໂດເນເຊຍ

11.

Przeczytaj opisy rodzin i do każdego wybierz pasujący obrazek .

1. ....

2. ....

3. ....

- A. ຂ້ອຍຊື່ເອະວາ. ຄອບຄົວຂ້ອຍມີ໓ຄົນ. ມີລູກສາວ໒ຄົນກັບ ຂ້ອຍ.
- B. ຂ້ອຍຊື່ພອນ. ຄອບຄົວຂ້ອຍມີ ໖ ຄົນ. ມີ ແມ່, ພໍ່, ເມຍ, ລູກ ໒ ຄົນ ກັບ ຂ້ອຍ.
- C. ຂ້ອຍຊື່ຄູບາ. ຄອບຄົວຂ້ອຍມີ ໔ ຄົນ. ມີ ແມ່, ພໍ່, ນ້ອງສາວ ໑ ຄົນ ກັບ ຂ້ອຍ.

12.

Przetłumacz zdania na polski.

- A. ຂ້ອຍຊື່ເອະວາ. ຄອບຄົວຂ້ອຍມີ໓ຄົນ. ມີລູກສາວ໒ຄົນກັບ ຂ້ອຍ.

.....

- B. ຂ້ອຍຊື່ພອນ. ຄອບຄົວຂ້ອຍມີ ໖ ຄົນ. ມີ ແມ່, ພໍ່, ເມຍ, ລູກ ໒ ຄົນ ກັບ ຂ້ອຍ.

.....

- C. ຂ້ອຍຊື່ຄູບາ. ຄອບຄົວຂ້ອຍມີ ໔ ຄົນ. ມີ ແມ່, ພໍ່, ນ້ອງສາວ ໑ ຄົນ ກັບ ຂ້ອຍ.

.....